

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Tempus corporis naturalis, & cuiusvis alterius entis ex iustantibus omnino, indiuisibilibus sed tamen non solis constare verius est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

asimenter, siue incommensurabilis costæ in quadrato, & alia quavis figura: nec potest assignari certa aliqua dimensio, per quam mensurentur ambæ illæ extensiones, siue quæ toties sit in vna, ac toties in alia.

52. Quamquam autem, iuxta Doctrinam solutionis nostræ hætenus probatam, nequeat Deus destruere successiue partes indeterminatas continui bipalmaris verbi gratia, seruando proportionem cum infinitis durationibus determinatis æternitatis; at eas aliter, & absque ea proportionem, & ordine sumptas potest destruere successiue per totam æternitatem: & sic non videret Deus vnquam vltimam earum destructam, sed assignata quavis destructa superessent semper aliæ plures destruendæ; ad eum modum, quo in pœnis damnatorum vna semper subsequitur aliam, & ex ea veluti renascitur. Tandem apponunt aduersarij duplicis generis argumenta: alia, quibus in vniuersum probari consuevit, repugnare actui infinitum cathegorematicum secundum numerum: alia vero, quibus probatur, tempus haud posse constare ex partibus, sine fine diuiduis, & quæ à paritate rationis vim etiam habent in continuo permanenti. Sed ad posterioris generis argumenta fiet satis tract. sequenti huiusmet libri; & ad prioris generis inferius lib. septimo.

TRACTATUS VIII.

Compositioni continua corporis naturalis quæ compositio continua temporis respondeat?

CAPVT PRIMVM.

Tempus corporis naturalis, & cuiusuis alterius entis ex instantibus omnino indiuisibilibus, sed tamen non solis constare verius est.

1. **P**RIOR pars nostræ sententiæ, qua statuimus, aliqua esse in tempore quouis instantia omnino indiuisibilia, est omnium eorum scholasticorum, qui tumentur, esse in corpore naturali continuo aliqua puncta omnino indiuisibilia. Probatum autem primo authoritate sanctorum Patrum: ac in primis Augustini lib. 12. confession. cap. 28. ibi: *Quis neget, tempus presens carere spatio.* Et lib. 11. confession. cap. 15. *Si quid intelligitur temporis, quod in nullas, vel minutissimas momentorum partes diuidi possit, id solum est, quod presens dicatur; quod tamen ita raptim à futuro in præteritum transuolat, ut nulla mora extendatur: nam si extenditur, diuiditur in præteritum, & futurum: presens autem nullum habet spatium.* Quid his clarius?

2. Consentit, & quidem manifestissimè, Basiliius Homilia 1. in Hexaëmeron, vbi super ea verba Genes. *in principio fecit*, sic inquit ibi: *Creatio rerum momento minus perfecta est, citraque omnem temporis absoluta morulam: quandoquidem imparitile quiddam est principium, nec ulla interuallari dimensione à se toto dissepitur. Quomodo enim principium via via nondum est, domus quoque principium neuiquam censetur domus: itidem & prin-*

cipium temporis adeo tempus non est, ut ne eius quidem sit minima portio. Quod si vnus aliquis conuentione pernicaci astruet, temporis principium esse tempus: is nouerit, ipsum principium oportere iuxta hanc positionem, diuidi in multas partes, nempe in principium, media, atque finem. Atqui res prorsus deridicula videtur, vel mente concipere principium principij. Hæc ille.

3. Quibus consimilia habet D. Isidor. Hispalens. lib. 13. Etymolog. cap. 2. ibi; *Partes horarum admittunt diuisionem, quousque venias ad tantum temporis punctum, & quandam momenti stillam, ut per nullam morulam produci possit, & ideo iam diuidi non potest: hæc est atomus temporis.* Fauet etiam B. Hieronymus tom. 3. in epist. ad Minerium & Alexandrum ibi; *Quando enim dicit (supple, Paulus 1. Corinth. 15.) in puncto temporis & in motu oculi, atque momento futuram omnium resurrectionem, cunctam primæ, & secundæ resurrectionis excludit fabulam: ut alij primi, alij nouissimi resurrecturi esse credantur. Atomus autem punctum temporis est, quod secari, & diuidi non potest.* Nec minus apertè fauent Greg. Nissen. in lib. de officio hominis cap. 22. in hæc verba; *Punctum, & oculi momentum appellat (scilicet Paulus vbi supra) Extremum temporis terminum omnis expertem dimensionis, quique nullas in partes diuidi queat.* Et Damascen. in Dial. cap. 33. ibi; *Tria igitur sine quantitate; vnitatis, & punctum, & nunc.* Eidem etiam sententiæ suffragantur Concilium fœnense, Iulius primus Pontifex, Cælestinusque etiam Pontifex, locis cap. sequente citandis, neque non etiam B. Anselmus hoc ipso cap. referendus. Patribus ac Pontificibus Ecclesiæ libet tandem accenfere Senecam lib. 6. natural. quæst. cap. 32. ad finem ibi: *Fluit tempus, & auidissimos sui deserit. Nec quod futurum est, meum est, nec quod fuit. In puncto fugientis temporis pendeo.*

4. Rursus secundò prior illa pars nostræ sententiæ titulo capituli præfixæ probatur ex diuersitate, quam res habent in incipiendo, atque desinendo. Pro qua explicanda suppono, res bifariam incipere, & desinere esse; nimirum intinsece, aut extrinsece: incipere esse extrinsece est incipere per vltimum sui non esse; in hunc modum, *Nunc non est res & immediate post erit:* Desinere esse extrinsece, est desinere per primum sui non esse, in hunc modum; *Nunc non est res, & immediate antea fuit:* Incipere esse intrinsece est incipere per primum sui esse, hoc pacto; *Nunc est res, & immediate antea non fuit:* Desinere esse intrinsece, est desinere per vltimum sui esse, hoc pacto; *Nunc est res, & immediate post non erit.* Inceptio & desitio intrinseca, siue per esse rei primum aut vltimum, eiusmodi appellatur, quia esse rei ei intrinsecum est: inceptio verò, & desitio extrinseca, siue per primum, aut vltimum rei non esse, eiusmodi etiam vocatur, quia non esse rei re vera ei extrinsecum est. Porro, sicut in præfatis propositionibus voculæ *fuit, & erit,* significant solas partes temporis, ita etiam vocula, *nunc,* iterum atque iterum repetita solum instans indiuisibile denotat.

5. Suppono deinde, res omnes simul, & non successiue productas incipere, & desinere esse intrinsece: simul enim producuntur: ergo in instanti: ergo de iis verum est, *Nunc sunt, & immediate antea non fuerunt:* Eademque ratione, *nunc*

nunc sunt, & immediatè post non erunt. Producentur autem, destruunturque simul res omnes indiuisibiles, eo quod careant partibus, quæ successiue & vna post aliam producantur, destruunturque: necnon qualitates diuisibiles contrario carentes, quo earum tota, & simultanea productio impediatur, aut consimilis destructio promoueat; quales sunt lux, intellectio, volitio, & sensio, ac tandem forma substantialis vitalis, quamuis diuisibilis censeatur, in determinatam materiam partem vltimo dispositam minimi naturalis nomine appellatam tota simul introducitur, eodemque modo ab ea expellitur. E contrario verò res omnes successiue productæ incipiunt, & desinunt esse extrinsecè: si enim extrinsecè, & per primum; aut vltimum sui esse in aliquo instanti inciperent, aut desinerent, sanè non successiue, sed simul quoad aliquam sui partem producerentur, ac destruerentur. Quæ autem successiue producantur, sunt qualitates omnes, quæ contrarium habent, & motus localis, qui, licet contrario careat, ratione tamen spatij interiecti successiue produci, & mobile prius in vna parte spatij quam in alia collocare debet. De his, quæ diximus, tum hoc numero, tum etiam præcedenti huius cap. qui plura velit; adeat Patrem Suar. de Sacrament. tom. 3. in 3. p. disp. 8. sect. 2. necnon Comibricenses, Toletum; Rubiunt, Pererium, & Hurtadum in physica. Supposita ergo eorum, nostræque doctrina paulo superius breuiter explicata, sic arguo. Res omnes indiuisibiles, necnon qualitates diuisibiles contrario carentes; formæque substantiales vitales in hoc saltè rerum ordine simul, & instanti omnino indiuisibili incipiunt, seu producuntur, eademque ratione destruuntur ac desinunt esse, vt supra efficaciter est probatum: at id fieri non posset, si non darentur in tempore instantia prorsus indiuisibilia: ergo &c. Tertio probatur prior illa nostræ sententiæ pars; quia in continuo permanenti dantur indiuisibilia, vt ostensum est supra tractat. 4. capite 3. & 4. quidni ergo dentur in continuo successiuo? Et quidem rationes Authorum ea non minus in hoc posteriori continuo, quam in illo priori negantium in simili soluta sunt à nobis loco proxime citato.

Iam vero posterior nostræ sententiæ pars, nimirum tempus haud componi ex solis indiuisibilibus, seu momentis prorsus talibus, est ferè eorum omnium philosophorum, qui defendunt continuum permanens ex solis punctis omnino indiuisibilibus haud coalescere. Dixi, ferè, propter Patrem Ouiedo, qui controu. 17. phys. punct. 11. n. 3. probabilius putat, tempus non constare nisi ex instantibus omni ratione impartibilibus, & tamen continuum permanens magis ex partibus sine fine diuiduis, quam ex solis punctis nulla ratione secabilibus, aut extensis componi. Sed enim quod inconsequenter procedat, quodque vera sit, vt dixi, posterior opinionis nostræ pars, hunc in modum suadetur. Namque cur de vtroque continuo eodem modo philosophandum non sit? an quia, vt ait Ouiedo vbi supra difficultates contra nos, & Aristotelem impresentiarum obiici solita, magis vrgent in continuo successiuo, quam in permanenti: at hoc falsum esse constabit, cap. 4. huius tractatus? an solum, quia vtriusque dispar est natura, atque conditio? vnde fit, alterum ex

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

solis indiuisibilibus, non alterum coalescere at etiam hæc ratio nulla est: quia quod diuersa sit naturæ vtriusque continuum, arguit quidem, indiuisibilia vtriusque diuersa esse: non verò alteri indiuisibilia sola, & non alteri inesse: aliàs eadem ratione defendi posset, aquam ex indiuisibilibus solis coalescere, secus verò ignem; nimirum, quia hic, & illa non est eiusdem genij, & naturæ.

Secundò probatur eadem posterior nostræ sententiæ pars: quia instans omnino indiuisibile additum alteri non facit maius: ergò maius successiue tale, siue tempus haud poterit coalescere ex solis instantibus prorsus indiuisibilibus. Consequentia est perspicua. Probatur antecedens: tum à paritate punctorum continui permanentis, quorum nullum immediatè additum alteri posse facere in suo genere maius probatum est supra tract. 5. cap. 1. tum etiam auctoritate Anselmi in lib. de Incarnat. cap. 8. ibi *Punctum in puncto non est, nisi punctum: habet enim punctum, velut medium, punctum mundi, velut punctum temporis, id est, presens tempus, æternitatis nonnullam similitudinem, non parum ad eiusdem æternitatis contemplationem vtilem. Vnde latius aliàs disputandum est, hic tantum hoc sufficiat, quia punctum simplex, id est, sine partibus, & indiuisibile est velut æternitas: & ideo punctum cum puncto sine interuallo non est nisi vnum punctum; sic æternitas cum æternitate non est nisi vna æternitas.* Hæc Anselmus, quibus nihil clarius, aut subtilius.

Tertiò probatur illa met posterior opinionis nostræ pars: quia si tempus indiuisibilibus prorsus talibus constaret, eademque ratione continuum permanens ex punctis, sanè nullus motus esset velocior alio, vt supra tractat. 5. fuscè ostendi: Imò & si continuum permanens ex punctis indiuisibilibus Physicè, & Mathematicè non constaret, sed vel ex partibus virtualiter extensis; si tamen tempus ex instantibus omnino indiuisibilibus constaret, motusque quiuis in instanti fieret, certè non posset motus circuli superioris velocior esse motu circuli inferioris, absque rotæ diruptione, aut flexione, vt etiam citato tract. 4. demonstratum.

Quartò denique suadetur id ipsum, quod posteriori loco adstruximus: quia omne tempus bifariam; id est, in duas partes æquales diuidi potest; at si instantibus finitis duntaxat constaret, ita haud esset diuiduum: ergo &c. Maior suadetur, quoniam omnis quantitas permanens bifariam diuidi potest, vt constat ex Euclide lib. 1. proposit. 9. & 10. ergo & omnis quantitas successiue siue tempus omne. Minor vero perspicua est: quia tempus constans quinque instantibus bifariam; siue in duas partes æquales diuidi non potest; ideoque numerus non par, sed impar est, & appellatur.
